Ազգ
Azg

Դեկտեմբեր 7, Երեքշաբթի, 1993

Օրաթերթ
Գ տարի, թիվ 235 (486)
գինը 25 ռ.
դասիչ 69149
Երևան 375010
Հանրապետության 47
հեռ 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Իրանը ողջունում է հայկական զորքերի դուրսբերումը

«Իրանը կողմնակից է հայ-ադրբեջանական հակամարտության լուծմանն ուղղված ցանկացած միջազգային ջանքերի»,— հայտարարել Իրանի նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանին Թեհրանում Ադրբեջանի խորհրդարանի խոսնակ Ռասուլ Գուլիևի հետ հանդիպման ժամանակ։ Նա ընդգծել, որ Թեհրանը հույսեր է դրել գրավված բոլոր տարածքներից հայկական զորքերի դուրսբերման օգտին։

Իրանի ճգնաժամի նախագահի հետ բանակցությունների ընթացքում Ադրբեջանի խորհրդարանի խոսնակը «անփոխարինելի» համարեց Հայաստանի դրած պաշտոնական դատարկ ... հայտարարելով, որ Իրանը «կանգ չի առնի ոչ մի բանի առաջ Ադրբեջանի ամբողջականության պահպանման գործում»։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ

Հինգ տարի անց. Երկրաշարժի գոտի

Մեծ աղետից 5-րդ տարելիցն է արդեն։ Չոդիացող վերք՝ ոչ միայն բազմահազար զոհերի հարազատների սրտում, այլև ժողովրդի, հայրենիքի մարմնի վրա։ Ու թեև դժվար է այսօր աղետյալ երկրից անցնել աղետի ուղղ գոտի, ...ակայն բավարության էպիկենտրոնը մնում է նույնը՝ Գյումրի, Վանաձոր, Սպիտակ, Ստեփանավան... Եվ այնուամենայնիվ, մեր օրերում Հայաստանում դժվար է գտնել վերադարձի կամքի այն տիպի դրսևորում, որքան նույն էպիկենտրոնում։

Օտար հարազատները վաղուց են հեռացել այնտեղից, մեր աչքերը հազիվ է հասնում ձայնին, սակայն Աղետի գոտի, վերապրողները դիմանում են նորից աղետալիներին, զոհված հարազատների մորմոքը, ծցսում ու հույսը ...

1988 թ. դեկտեմբերի 7-ին Հայաստանի հյուսիսային շրջաններում տեղի ունեցած սահավոր երկրաշարժի պատճառով ...

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՏՐԱՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՆ

Նախագահ Ելցինն այցելեց Հյուսիսային Կովկաս

Անցած շաբաթ Մոսկվայում ընթացող ընտրական քարոզչին, ՌԴ նախագահ Ելցինն իրեն ուղեկցող անձանց հետ ժամանեց Հյուսիսային Կովկաս, գտնվելով կենտրոնում կուտակված ողջ մտահոգությունների ... մի շարք խնդիրների՝ ազգային փոխհարաբերությունների, կազակների, փախստականների և Ռուսաստանին հուզող մի շարք այլ հիմնահարցերի նկատմամբ։ Հյուսիսային Օսիա կատարած այցի ժամանակ, ինչպես ... Ռուսաստանի նախագահ Ելցինը ... Ինգուշեթիայի նախագահ Ռուսլան Աուշևի և Հյուսիսային Օսիայի նախագահ Ախսարբեկ Գալազովի հետ։ ...

Ճակատներում համեմատաբար հանգիստ է

«Ազգ»

Կազինոյի կորուստը իր առաքելությունը

Նախկինների հաղթանակը

Անաքնեյություն Ավստրիայում

Ճարտիկան ուսացեցը

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ

Տեղական ընտրություններ Իտալիայում

Իտալիայում տեղական ընտրությունների երկրորդ փուլում ձախերի թեկնածուները լուրջ հարված հասցրին նեոնացիստներին։ Հռոմում որպես ընտրությունների հաղթող հայտնի դարձավ «կանաչ խաղաղավետ» ... որը ... Ձախերի 7 կուսակցությունների կոալիցիայի դեմ ... ընտրությունների երկրորդ ... միայն 46,2 տոկոսը։ ...

digitised by A.R.A.R.@

Խորհրդակցություն նվիրված դրամաշրջանառության խնդիրներին

Դեկտեմբերի 4-ին ՀՀ Գերագույն խորհրդում տեղի ունեցավ խորհրդակցություն նվիրված դրամաշրջանառության կարգավորման խնդիրներին: Խորհրդակցությանը մասնակցում էին բանկային եւ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, ձեռնարկատերեր եւ այլ շահագրգիռ անձինք: ԳԽ ֆինանսավարկային հանձնաժողովի նախագահ, դրամաշրջանառության կարգավորման տեսական հանձնաժողովի անդամ Տիգրան Սարգսյանն իր ելույթում ամփոփեց ռուբլին դրամով փոխանակելու գործընթացի արդյունքները: Նա մասնավորապես նշեց, որ փոխանակմանը մասնակցել են մոտ 2 մլն. 200 հզ. քաղաքացի այն դեպքում, երբ համաձայն կառավարության գնահատականի, հանրապետության չափահաս քաղաքացիների թիվը 1,7-1,8 մլն. է: Սա հիմք է տալիս կասկածելու, որ տեղի են ունեցել որոշակի չարաշահումներ: Ըստ Տ. Սարգսյանի, ներկայումս դրամաշրջանառության կարգավորման ոլորտում անհրաժեշտ է լուծել մի շարք հրատապ խնդիրներ: 1-ին՝ լուծել դրամափոխանակման ընթացքում սառեցված գումարների ապասառեցման հարցը: Մասնավորապես, նկատի ունենալով, որ ժամկետային ավանդների տեսքով հանձնվել է համեմատաբար ոչ մեծ գումար՝ ընդամենը մոտ 10 մլրդ. ռուբլի, նախատեսվում է դրանց ապասառեցումը իրականացնել նախապես հայտարարված 6 ամսից ավելի շուտ: 2-րդ՝ միջոցներ ձեռնարկել բանկային համակարգի հանդեպ վստահությունն ամրապնդելու ուղղությամբ: 3-րդ խնդիրն է՝ աշխուժացնել արժութային բորսան, ինչը կհեշտացնի դրամի իրական փոխարժեքի հաստատումը: 4-րդ՝ ապահովել դրամի կոնվերտացիան այլ արժույթի առեւտրային բանկերի միջոցով, որտեղ միջոցներ հայթայթվեն արտաքին առեւտրի համար: 5-րդ՝ ապահովել տարադրամի փոխանակման կետերի արդյունավետ աշխատանքը: Տ. Սարգսյանը մեկ անգամ եւս ընդգծեց, որ հաստատված է դրամի «լողացող» փոխարժեքը, այսինքն՝ փոխանակման կետերն իրավունք ունեն նշանակել փոխարժեքն իրենց հայեցողությամբ: 6-րդ՝ վերացնել կանխիկ եւ անկանխիկ դրամի միջեւ տարբերությունը: Այս գործը պետք է իրականացվի աստիճանաբար, նկատի ունենալով դեռեւս առկա անկատարությունը բանկային համակարգի նկատմամբ: 7-րդ՝ ավարտել դրամափոխանակումը, այսինքն՝ ներմուծել դրամի մանր դրամանիշեր դեռեւս գործող խորհրդային հին դրամանիշերի փոխարեն: Նախատեսվում է 1994 թ. հունվարից շրջանառություն ներմուծել դրամի մանր դրամանիշեր եւ լումա, իսկ հին դրամանիշերը շրջանառությունից հանել աստիճանաբար:

Մեծ կարեւորություն տրվեց առեւտրի աշխուժացման, ազգային փողն ապրանքային ծածկույթներով ապահովելուն ուղղված միջոցառումներին: Ելույթ ունեցողները բերեցին մի շարք նկատառումներ, ուղղված բանկային համակարգի աշխատանքին խանգարող խոչընդոտների վերացմանը, առեւտրի, հատկապես արտաքին, խրախուսմանը եւ դրամի ամրապնդմանն ուղղված այլ միջոցառումներին: Տ. Սարգսյանը հավաստիացրեց, որ բերված դիտողությունները հաշվի կառնվեն դրամաշրջանառության կարգավորման հանձնաժողովի կողմից:

ՆՏ

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՅՈՒԼԻԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 581841

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Սակայն հասնել այս տխուր հոբելյանի առիթով Սպիտակ կատարած այցը դարձյալ հուսալքությունների ու մանր մտորումների տեղիք տվեց: Անշուշտ, առաջին գործ է կատարված: Նոր Սպիտակը գծագրվում է ողողակի փարթամալեռի վրա իրար կողք կողքի շարված իտալական ճերմակաքար տնակներով եւ այժմ հոգնեցնելու չափ միանման ու նույնատիպ ուղեկցող առանձնատների կարծես անվերջ ձգվող շարերով: Խոստովանենք, նոր քաղաքն լեռան վրա տխուր տպավորություն գործեց. այն, երեւի կոչել է մենակ, քաղաք էլ չէ ամբողջական համալիրությամբ, այլ երկա՞ր-երկա՞ր ձգվող մի բազմակողմ, որի միայն մի մասն է «զարդեցված» փոխրաչափ համակարգարանների նման ժամանակավոր կացարաններով եւ խարաբեն տներով, համարյա այս նույն փարթամ հողերն են ու դրանց տնօրինման անտէր հնոտիները: «Դասարվել է ճակատագրական սխալ նախագծային համապատասխան կազմակերպությունների կողմից, մեր զրույցում ասաց Սպիտակի քաղխորհրդի գործադիր կոմիտեի նախագահ Արսեն Օհանյանը: Իր ծավալուն ձեռով նեղվում է Սպիտակը երկարում է մեր հանրապետությունում մոտ 17 կմ: Դրա պատճառով կոմունիկացիոն ցանցը, որը ապահովելու համար մեծապես անհնական ու հսկա միջոցներ են պետք, իր երկարությամբ կարող է բավարարել մոտ կես միլիոն բնակչության պահանջները: Մինչդեռ քաղաքը կառուցվում է ամենաշատը 50 հազար բնակչի հաշվարկով»: Այսօր Սպիտակի բնակիչների (նրանց թիվը 21 հազար է) մեծ մասն ամեն օր ստիպված է լինում ոտքով կտրել-անցնել հին ու նոր քաղաքները իրար միացնող ավտոմայրուղին, մի բան, որ հուսալի տրանսպորտի բացակայության պատճառով այնքան էլ դյուրին գործ չէ:

Ինչպես նշեց պարոն Օհանյանը, երկրաշարժին հաջորդած հինգ տարիների ընթացքում բնակարանային շինարարության ասպարեզում հաջողվել է իրականացնել բնակարանային ծավալի միայն 17 տոկոսի չափով աշխատանք: Արդյունքում 5286 կարիքավոր ընտանիքներից ապահովված են միայն 780-ը: Քաղաքի վերականգնումը հիմնականում իրականացնում են շինարարության նախարարության երկու տրեստներ:

ՍՊԻՏԱԿ. ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԱՆՑ

Այսօր ուղիղ հինգ տարին է լրանում սպիտակյան կործանարար երկրաշարժի, որն այնպես անակնկալ պայթեց մեր գլխին՝ ավերելով բազում հայոց օջախներ, բազմահազար անմեղ զոհերի պատճառ դառնալով եւ խեղելով անհաշիվ մարդկային ճակատագրեր: 1988-ի դեկտեմբերյան այն մղձավանջային օրերից հետո երկար ժամանակ չէր եղել Հայաստան աշխարհի այս գողտրիկ, բայց ավերակված բնակավայրում: Մխիթարությունս այն էր, որ ողջ աշխարհն է Սպիտակի եւ սպիտակցու թիկունքին: Ավելին, հեռուստատեսությամբ տրվող հաղորդումներից եւ մամուլում տպագրված հոդվածներից այն տպավորությունն էր ստեղծվում, թե ամեն ինչ եթե կարգին էլ չէ, առա թեկուզ դանդաղ, բայց հետեւողական վերականգնվում է աղետյալ ոստանը:

Փոքր ծավալի աշխատանքներ է իրականացվում նաեւ թեթեւ արդյունաբերության նախարարության համապատասխան շինտրեստի միջոցով: Այս տարի օգնության է եկել նաեւ Վանաձորի YC 606 շինարարական կազմակերպությունը, որի արդյունքներն առայժմ գոհացուցիչ համարել չի կարելի: Վիճակն անհուսալի է հատկապես շինանյութերի՝ փայտի, մետաղի, բացակայության պատճառով:

Քաղաքի կենտրոնում օբյեկտների վերականգնումն իրականացված է ընդամենը 30 տոկոսով: Նման խրավիճակ է ստեղծված արդյունաբերության վերականգնման ուղղությամբ: Մինչ երկրաշարժը քաղաքն ունեցել է 13 արդյունաբերական ձեռնարկություն, դրանց թվում այնպիսի հսկաներ, ինչպես շաքարի կոմբինատը, վերելակների գործարանը, կարի արտադրական միավորումը եւ այլն: Ներկա վիճակով վերականգնված է միայն կոշիկի ֆաբրիկան: Ինչն էլ որ սկսվել ու անավարտ է մնացել, սառեցվել է ֆինանսական հատկացումներ չլինելու պատճառով:

Քաղաքի նախկին 8 միջնակարգ դպրոցներից եւ 11 նախադպրոցական հիմնարկներից վերականգնված են դարձյալ մեկական հաստատություններ: Այս ուսումնական տարի շահագործման հանձնվեց Քուվեյթի հայ համայնքի միջոցներով կառուցված դպրոցը: Ընդհանրապես ինչքան ավարտուն եւ բարեկեցիկ կառույցներ կային, բոլորն էլ արտասահմանյան ներդրումների արդյունք էին. նորվեգական հիվանդանոց, ֆինանսական պոլիկլինիկա, իտալացիների կառուցած ստոմատոլոգիական բաժանմունքներ, մանկական կլինիկան, դեռեւս նույն իտալացիների իրենց տեխնիկական հագեցվածությամբ եւ հուսալի հարմարություններով: Այդ օգնության շնորհիվ փաստորեն հիմնականում բարվոքված է տեղի առողջապահական համակարգը:

Մշակութային օբյեկտներից փոխ Սպիտակն ունի 2 կինոթատրոն, երաժշտական եւ գեղարվեստի դպրոցներ, ոչ մեկը վերականգնված չէ, նույնիսկ չի էլ սկսվել դրանց վերականգնումը: Դրանք շարունակում են գործել ժամանակավոր կացարաններում:

Ճիշտ է, «Հայաստան» հիմնադրամի միջոցով քաղաքում կառուցվում է 104 բնակարան, բայց միակ ճիշտ ուղին, ըստ պարոն Օհանյանի, մասնավոր բնակշինարարությանը զարկ տալն է: Սակայն դրա համար եւս պետք են պետական ներդրումներ, վարկային հատկացումներ: Այս տարի շահագործման կհանձնվի մոտ 7000 քառ. մետր բնակմակերես: Բայց դեռ որքան ընտանիքներ են սպասում այն երջանիկ օրվան, երբ վերջապես մտնեն կապիտալ կացարան, տանիք գլխավերեւում: «Լավատես լինելու դեպքում, եզրակացնում է իր խոսքը նախագահը, եթե նույն տեմպերով շարունակվի շինարարությունը, Սպիտակի վերջին բնակիչը բնակարան կստանա 30 տարի անց միայն»: Ասել է, թե այս օրերին կամ թեկուզ հենց այս պահին Սպիտակում լույս աշխարհ եկած մանուկը միայն երեսնամյա տղամարդ կամ կին դարձած ժամանակ կզգա սեփական ծածկի ունենալու բերկրանքը, իրոք որ «աղեկի գոսի»:

ԼԵՎՈՆ ԼԱԳԻՆՅԱՆ
Սպիտակ-Երեւան

Մութալիբովն իրեն համարում է տարագիր նախագահ

«Ես ինձ համարում եմ Ադրբեջանի օրինական եւ տարագիր նախագահ», ռուսական «Սեգոդնյա» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարեց Այազ Մութալիբովը: «Ժամ ժողովուրդը հասունացել է եւ հասկանում է, որ իմ վարած քաղաքականությունը ճիշտ էր: Իմ վերադարձը կախված է ոչ թե ինձնից, այլ հանգամանքներից: Պարտադիր պայմանը ժողովրդի եւ հանրապետության այսօրվա ղեկավարների ցանկությունն է: Այլ ճանապարհով անհնար է իշխանության գլուխ անցնել», գրում է թերթը: Մութալիբովն ասաց, որ վերադառնալու դեպքում ինքը, անկասկած, կհամագործակցի ժողովրդական ճակատի հետ: Այն հարցին, թե ինչպես է պատկերացնում իր վերադարձն Ադրբեջան, Մութալիբովը պատասխանեց, որ դա կլինի համազգային ընդհանուր համաձայնության կամ ընդդիմադիր շարժման ու խորհրդարանի միջոցով: Նա գտնում է, որ Հայաստանի գրաված տարածքները հնարավոր է վերադարձնել միայն խաղաղ միջոցներով: Խոսելով ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունների մասին, Մութալիբովը նշեց, որ «Ադրբեջանը մտել է ռուսական կայսրության, խորհրդային Միության եւ ԱՊՀ-ի կազմի մեջ: Դա պետք է հաշվի առնել: Մյուս կողմից, Ադրբեջանը հետաքրքրում է Արեւմուտքին՝ ԱՄՆ-ին, Մեծ Բրիտանիային»:

Սնարք

«Հայաստանն անկարող է միայնակ պատերազմել»

Ռուսաստանի հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւը նշել է, որ առանց օտարերկրյա օգնության Հայաստանն ի վիճակի չէր լինի հնգամյա պատերազմ մղել Ադրբեջանի դեմ: «Հայաստանի տնտեսությունը գործում է խորհրդային Միության տրոհմանը նախորդած ժամանակաշրջանի տասը տոկոսի մակարդակով: Եւ այսօր Հայաստանն անկարող է գնել նույնիսկ մեկ տանկ», ասել է նախագահը: Ըստ Գուլիեւի խոսքերով, Հայաստանի ռազմական մեքենայի ֆինանսավորման հիմնական աղբյուրներն են սփյուռքը, մի շարք արեւմտյան երկրներ եւ նույնիսկ ԱՄՆ անդամներ: «Լեռնային Ղարաբաղում պատերազմում են կազակների ջոկատներ եւ մի շարք պետություններից եկած վարձկաններ», ասել է նա: Գուլիեւը նշել է, որ «Ադրբեջանը նահանջելու տեղ չունի», եւ երկրի ղեկավարությունը միջոցներ է ձեռնարկում գրավյալ տարածքների ազատագրման համար: Ռասուլ Գուլիեւն ասել է, որ ներկայումս երկրի ղեկավարությունն ունի տնտեսական կայունացման ծրագիր, որով նախատեսվում է արտադրությունը հասցնել 1990 թ. մակարդակին:

Սնարք

Պետք է ապահովել խոսքի ազատություն

Սպիտակ տանը կայացած բրիֆինգում ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Քրիստին Շելին նշել է, որ դեկտեմբերի 3-ին Ադրբեջանում միակ կառավարական թերթի լույսընծայման նպատակն ակնհայտորեն խոսքի ազատության սահմանափակումն է: Ք. Շելին նշել է, որ նախքան պաշտոնական Բաքվի այդ որոշման ընդունումը, Ադրբեջանը ԵԱՀԽ մյուս երկրների հետ մեկտեղ պարտավորվել էր երաշխավորել խոսքի եւ մամուլի ազատությունը:

Սնարք

Շրջափակում շրջափակողին

Նախկին խորհրդային տարբեր հանրապետություններից Ադրբեջան ուղեւորվող գնացքների բազմաթիվ Չեչնիայում սկսել է ադրբեջանցիներին դիմելու արտակարգ միջոցառումների: Այժմ սննդամթերքով շարժակազմերը կուղեւորվեն Միջին Ասիա, իսկ այնուհետեւ լաստանավով Կրասնովոդսկից Բաքու: Միայն վերջին ժամանակներս Չեչնիայում բազմել են կարագով, ձավով, շաքարավազով եւ այլ սննդամթերքներով բեռնված 740 վագոն: Չեչեններն անտարբեր չեն անցել ոչ մի շարժակազմի կողքից, չի օգնել անգամ զինված ուղեկցումը: Սեփ դրոշմ կիրառվող նոր երթուղին 10 օրով կերկարացնի մատակարարման ժամկետները, տեղափոխման ծախսերն ավելացնելով 2-4 անգամ:

Սնարք

Խորշրյա լոռները հետեւում են երկրաշարժերին

Հայտնի է, որ կենդանիները եւ հատկապես ձկները շատ զգայուն են բնության անկանոնությունների նկատմամբ: Խորշրյա լոռները հետեւում են սեյսմիկ երեւույթներին: Հենց նրանք են «ծառայում» Հայաստանի սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության սեյսմականխատեսման լաբորատորիայում: Ինչպես հայտնեցին լաբորատորիայում, այդ ձկները հիմնականում ապրում են ջրի հատակի մոտերքում եւ միմիայն ժամանակահատվածներից հետո ջրի մակերեւույթ են բարձրանում օդ շնչելու: Իսկ երբ լոռները սկսում են փոփոխել իրենց ժամակարգը եւ սովորականից հաճախ մակերեւույթ բարձրանալ, սեյսմագետների համար առկա է տագնապալի ազդանշան:

Սնարք

Կկառուցվի նոր երկաթգիծ. Ադրբեջանում որոշում է ընդունվել Իրանի տարածքով մինչեւ Օրդուբադ երկաթուղի կառուցելու մասին: Ընդ որում, ինչպես հաղորդում է «Ազերբայջան» թերթը, հաշվի է առնվել իրանական կողմի համաձայնությունը:

ՆՏ

Մանվել Սարգսյան. «Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորումը գտնվում է ուղեբաժանում»

«Այն տպավորությունն է ստեղծվում, թե ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործընթացը սպասում է իր լուծման նկատմամբ նոր մոտեցումների», դեկտեմբերի 4-ին Սնարքի թղթակցին ասաց ԼՂՀ արտգործնախարարի խորհրդական Մանվել Սարգսյանը: Նրա կարծիքով այդ մտքին են հանգեցնում այնպիսի փաստեր, ինչպիսիք են ԵԱՀԽ Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված Մինսկի խորհրդաժողովի նոր նախագահի հայտնվելը, Եվրախորհրդակցության միջնորդական նախաձեռնությունների հանդեպ Ադրբեջանի դիրքորոշման կտրուկ փոփոխումը, ներկայումս Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ ստեղծվող ոչ այնքան հասկանալի փոխհարաբերությունները:

Մանվել Սարգսյանի խոսքերով, զարմացնում է նաեւ աշխարհի զանգվածային լրատվության միջոցների կասկածելի անտարբերությունը հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն առնչվող ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի անհետաձգելի միջոցառումների վերջին ժամանակացույցի նկատմամբ հակամարտ կողմերի արձագանքի առթիվ: Ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանը մերժեց միջնորդների նոր ծրագիրը, մինչդեռ Լեռնային Ղարաբաղը եւ Հայաստանը տվեցին իրենց համաձայնությունը: «Այնպես որ, ամենայն հավանականությամբ այս հարցում հարկավոր են նոր մոտեցումներ»:

Թե ինչպիսին կլինեն դրանք, ցույց կտա ժամանակը:

Սնարք

Հայերը մեկնում են Ռուսաստան: Հայաստանից բնակչության արտագաղթն ավելի մեծ չէ, քան Վրաստանից, Ադրբեջանից կամ Ուկրաինայից: Տարբերությունն այն է, որ այդ հանրապետություններից մեկնում են հիմնականում ռուսները, իսկ Հայաստանից՝ բնիկները: Այդ մասին հայտնեց Հայաստանի սոցիոլոգիական ընկերակցության նախագահ, ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը: Նրա կարծիքով, Հայաստանից արտագաղթողների ընդհանուր թիվը, որոնք հիմնականում հաստատվում են Ռուսաստանում, չափազանց դժվար է պարզել, քանի որ մարդիկ պաշտոնական հիմունքներով չեն տեղափոխվում: Ռուսի ելքերի համար Ռուսաստանի մշակած կանոնները միայն փոքր չափով են խոչընդոտում գաղթին:

Սնարք

digitised by A.R.A.R.@

[illegible]

Հանրահայտ է, որ տնտեսության փլուզումը բերում է դրա հետ կապված մյուս բոլոր ոլորտների՝ հոգեւոր, սոցիալական, գիտական, կրթական եւ այլ ոլորտների անխուսափելի կործանում: Դրանք էլ միասին պայմանավորում են այդ համատարածական կառուցվածքի խորտակումը:

Դա տեղի է ունենում այնժամ անգամ, որժամ անգամ տնտեսությունը ղեկավարվի զուտ սխոլաստիկ մակարդակով, ամոլ տեսական գիտելիքների հիման վրա, հաշվի չառնելով տնտեսության իրական բնույթը, կառույցին համակարգության փակ ֆինանսական փոփոխությունների միջոցով (փոփոխություն հանուն փոփոխության):

Դրամական ենթահամակարգը, [illegible]

ԱՆՀԱՍԿԱՆԱԼԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԵՐԵՎՆԵՐՈՒՄ

Դրամատունը, որեւէ դրամատուն, երկրի ամենազգայուն օղակն է: Դրա ղեկավար կազմում որեւէ փոփոխություն պետք է ունենա ամենալուրջ պատճառ եւ հիմք, ինչպես, օրինակ, սնանկացումը կամ անօրինականությունը: Սակայն մեզանում, ամենակարճ ժամկետում հանրապետության կարեւորագույն դրամատներից 3-ի կառավարիչների «իր դիմումի համաձայն» ազատումը, առանց բաժնետերերին եւ ընդհանրապես հասարակությանը անհրաժեշտ բացատրություն տալու, խարխլում է վստահությունն ու հավատը այդ եւ նման հիմնարկների նկատմամբ, ինչը մղել է հոդվածագրին, եւ ոչ անպայման պատասխանազրկվածներին պաշտպանելու միտումը, հետեւյալ մտածմունքները կատարելու:

Սակայն դարձ համեմատություններ անելիս տեսնում ենք, որ ոչ Ս. Սամվելյանին փոխարինած Վ. Բաղդասարյանը, ոչ Ա. Վարդանյանին փոխարինած Ա. Նազարյանը եւ ոչ էլ Ս. Ճգնայանին փոխարինած Է. Առաքելյանը բանկային համակարգում որեւէ գործնական դերի հաջողությամբ ղեկավարելու լուրջ փորձ չունեն, որն այս ֆինանսական-տնտեսական ճգնաժամային շրջանին հարգում է առավել նշանակալից երանգ, եւ անկումային տրամադրության ստեղծում բանկերի բաժնետերերի շրջանում:

Նշված բանկերից մեկում, փաստերի վկայում, որն բաժնետեր գանգատվել է պարզել, թե կարո՞ղ է, արդյոք, բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի վճիռը ապել դրամաշրջանառության կարգավորման պետական կոմիտեի (այսպես կոչված «տոլկաչի») որոշման վրա պատասխանել չանել գործնականում նշանակալի արդյունքների հասած բանկի վարչության նախագահին: Հետեւել է «ոչ, չի կարող» միանշանակ եւ անառարկելի պատասխանը:

Քաղաքակիրթ երկրներում հենց այդ պահին բանկը կլուծարվեր, քանի որ ոչ մի բաժնետեր չի հանդուրժի իր միջոցների կամային տնօրինում, առավել եւս նրանց կարծիքի հետ հաշվի չնստելու կերպով միջամտում:

Բանկն իր հաստատությամբ եղել է եւ մնում է յուրաքանչյուր երկրի հեղինակության եւ կայունության հիմնական ծառայողը: Եւ քանի դեռ մեզանում այսպես են վարվում բանկի հետ, նշանակում է տնտեսության կայունացման, առավել եւս զարգացման կամ արտասահմանյան երկրների հետ ֆինանսավարկային կայուն հարաբերություններ հաստատելու մասին խոսք չի կարող լինել: Սա ակնհայտ է:

Խորհրդային կարգերին նախապատկանությունը գտնում էր, որ չկան անփոխարինելի ղեկավարներ: Կյանքն անընդհատ հակառակն էր ապացուցում: Հաճախ պատահում էր այնպես, որ ամենածանրակշիռ ձեռնարկության կամ տնտեսության ղեկավարին նույնիսկ «առաջ խաղալու» այն կամ սխալ էր հետանել կամ էլ փլուզվել: Եւ պատահում էր հակառակը, գործին կողմ ղեկավարը ուրախի ժամանակ կարճագրված վերակազմված էր առաջնային տնտեսությունը:

Եզրակացությունը միակն է՝ չի կարելի իր գործին խելամտաբար տիրապետող ղեկավարին, առանց ծանրակշիռ եւ բավարար ծանրակշիռ փաստարկների, պաշտոնանկ անել առաջնորդվելով «ով մեզ հետ չէ, մեզ դեմ է» սկզբունքով:

Գործնական աշխատանքի փորձ չունեցողին լուրջ պաշտոնի նշանակելն անմիջապես զգում է այդ օղակի զարգացման տեմպը, անկումային տրամադրության ստեղծում մյուս ղեկավարների մեջ:

Անառարկելի է, որ նյութական եւ բարոյական այս անհեթեթ որակավորումներում ղեկավարներին անընդհատ հաջողություն է պետք եւ մասնավոր տրամադրություն:

Ինչպես արդարացիորեն նշվում է մամուլում, «Հայէկսիմբանկին», «Արդշինբանկին» եւ «Հայներարտբանկին» համապատասխան եւ միջազգային հեղինակություն են հաղորդել Ս. Սամվելյանը, Ա. Վարդանյանը ու Ս. Ճգնայանը, որոնք էլ մեծերի ծաղկման շրջանում... առողջական վիճակի պատճառով հեռացան աշխատանքից:

Գաղտնիք չէ նաեւ, որ բանկերի փայատերերի մեծ մասը լավ ճանաչելով վերոհիշյալ գործիչների առաքինությունները, նրանց էր վստահել սեփական դրամագլուխները:

Առավել եւս, բանկի բաժնետերերից յուրաքանչյուրը համոզված է, որ հնարավորություն կունենա առավելագույն հատուցումներից ավելի օգտավետ կատարել մեր օրում գրեթե անհնար դարձած բանկային գործառնությունները, երբեմն ավելի դյուրին տնօրինել ապա փոխարկելի տարադրամը, [illegible] ժամանակը:

Էլի կասարկեն, ասելով, խոլ ինչ տարբերություն բանկը կա եւ գործում է: Ճիշտ է, բայց մինչեւ փոխարինողը փորձ կուտակի, միջազգային հեղինակություն վայելի, անդառնալիորեն կկորչի ռուսական ժամանակ, [illegible] եւ կխարխլվի սեփականատիրոջ հավատը, որը բոլոր տնտեսական գործունեությունների հիմքն է:

Ո՞րն է ելքը: Նախ բոլոր վերոհիշյալ բանկերում անցկացնել [illegible]

[illegible]

Չորրորդ՝ բացառվեն «կամակոր վարկատերերի», «տոլկայի» կամքի չկատարողների հեռացումն ու ահաբեկումը:

Հինգերորդ՝ լավ իմանալով, որ մեր բարձրաստիճան ղեկավարներից շատերը «ժամանակ» չունեն [illegible] Չէ՞ որ բաժնետերերը [illegible]

Կարծում եմ [illegible]

Բանկը եղել եւ մնում է տնտեսական բոլոր բարեփոխումների փորձաքարը. չե՞ք հավատում... այցելեք մյուս կապիտալիզմներին:

Ա. Գ.

[illegible]

Պինդ կացէք, կարծես ջեռուցումը գալիս է

Երեկ Երեւանի քաղխորհրդի գործկոմի դիսպետչերական խորհրդակցությունում հայտնեցին, որ նախորդ օրվանից արդեն ջեռուցվում են Նոր Նորքի հանրապետական հիվանդանոցը, ծննդատունը եւ հարակից շինությունները: Այսօրվանից ջեռուցվելու են նաեւ շրջակա 20-ից ավելի շենքերը:

Քաղխորհրդի նախագահը հանձնարարեց, որ բոլոր այն շրջանները, որոնք պետք է ջեռուցեն նախատեսված թաղամասերը, այժմվանից սկսեն գործարկել ու նախապատրաստել, որպեսզի երբ ավարտվեն անհրաժեշտ կենսապահովման աշխատանքները, միանգամից սկսեն այդ թաղամասերի ջեռուցման աշխատանքները:

Առաջիկայում ջեռուցվելու են Հաղթանակի բնակելի զանգվածի Ա-2 թաղամասը, [illegible] զանգվածը, Էրեբունի թաղամասը:

Մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը նախատեսված բոլոր թաղամասերում ջեռուցման աշխատանքները կսկսվեն: Շուտով կսկսվի նաեւ Նորքի թաղամասը:

Դիսպետչերական խորհրդակցությունը անդրադարձավ նաեւ մայրաքաղաքի դպրոցների ջեռուցմանը: Նշվեց, որ այն դպրոցները, որոնք այդ աշխատանքը տարել են, շրջգործկոմների հետ համագործակցելով, տաքացվում են: Սակայն կան դպրոցներ, որոնք դեռեւս չեն տաքացվում: Դեկտեմբերի 8-ին նախատեսվում է ստուգայց կատարել մայրաքաղաքի դպրոցներում:

Քանի որ անխափան էլեկտրամատակարարվում է 55, 57 եւ 6-րդ հեռախոսակայաններին, դրանց աշխատանքը անխափան է լինելու:

«Ազգ»

Հայաստանի առաջադեմ ճնարավոր է միայն նոր ձեւով ու նոր բովանդակությամբ վերակառուցված Խորհրդային Միությունում: Այդ մասին դեկտեմբերի 6-ին հայտարարեց Հայաստանի կոմկուսի կենտկոմի քարտուղար Սերգեյ Բադալյանը: Նա Մոսկվայի հոկտեմբերի 3-4-ի դեպքերը անվանեց «ընտանեկան վեճ»: Նրա կարծիքով, կոմունիստական որեւէ իշխանություն պատրաստ չի եղել: Այդ շիլան եփել էին կոմկուսից հեռու կանգնած մարդիկ, իսկ ամբողջովին նրան այն մատուցում են որպես կոմունիստական դավադրություն: Հայաստանի կոմունիստների ղեկավարի կարծիքով, Ռուսաստանում դեկտեմբերի 12-ին կայանալիք ընտրությունները ամեն ինչ իր տեղը կդնեն:

Սնարկ

[illegible]

Սփյուռքի հայ գործարարների ժողովը

Նոյեմբերի 6-7-ը Փարիզում կայացել է հայ գործարարների վարչական անդամների ժողովը: Ժողովի ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության օժանդակության աշխատանքների եւ ձեռք բերված հաջողությունների, հետագա գործունեության հարցերը:

Ժողովին մասնակցում էր Կենտրոնական գործադիր մարմինը հետեւյալ կազմով. նախագահ Վահե Ճազմաճյան (Փարիզ), քարտուղար Ռոբեն Գրիգորյան (Փարիզ), գանձապահ Մուրեն Մ. Մարգարյան (Մառդյան Ալբերտ), ինչպես նաեւ վարչության անդամներ, եւ շրջանային ներկայացուցիչներ: Որոշվել են Երեւանի եւ Փարիզի գրասենյակների կազմերը:

Որոշվել է ՀՀ տնտեսության հետ կապված բոլոր նորությունների մասին տեղյակ պահել, ինչպես ֆորումի անդամներին, այնպես էլ ոչ անդամ ձեռներեցներին, որի համար պետք է հրատարակվի երկամսյա կամ եռամսյա տեղեկագիր:

Որոշվել է քննարկել Հայաստանում հիմնել Arminian Business Corporation հիմնարկությունը, որին իրենց դրամագլխով կարող են մասնակցել Հայաստանի եւ սփյուռքի ձեռներեցները: Հիմնարկության նպատակը պետք է լինի ծրագրել եւ կարելիության դեպքում գործադրել անհրաժեշտ ծրագիրը. օրինակ հիմնել շաքարի գործարան, ցեմենտի գործարան, որի համար տվյալ մասնակիցները արձանագրել են 200000 դոլարի մասնակցություն, գրասենյակների եւ ճանապարհական գրասենյակ եւ այլն:

Քանի որ գրասենյակությունը Հայաստանում տարածում մեծ [illegible] Հայաստանի վարչությունը [illegible] նախնական ուսումնասիրություն:

Կենտրոնական գործադիր մարմնի ջանքերով Փարիզում անգլերեն լեզվով հրատարակվել է Country Brief գրքույկը, որը պետք է բաժանել ֆրանսերեն:

Ժողովի ավարտին որոշվում է ընդունել հաջորդ համագումարի անցկացումը Երեւանում 1994 թ. մայիսին:

«Ազգ»

[illegible]

«Վասպուրական» կոմբինատի նոր արտադրանքը

Վանաձորի «Վասպուրական» կոմբինատը սկսել է «Ջիդ», անունը կրող ամենադյուրամաշ խաղալիք ավտոմեքենայի արտադրանքը, որն տեսացվում է կազապարման եղանակով: Խաղալիքին արժե 710 ռ. եւ արդեն լայն պահանջարկ ունի գնորդների շրջանում: Չնայած ներգետիկ ճգնաժամի եւ հումքի ձեռքբերման հետ կապված դժվարություններին, անցած 10 ամսում արտադրվել են 44 հզ. 250 «Ջիդ»: Այդ ժամանակահատվածում թողարկվել են նաեւ այլ խաղալիքներ, կարի ու տեխսիլ զազանեների, կուլտ կենցաղային արտադրատեսակների շուրջ 140 մլն. ռուբլու արտադրանք: Հայաստանի թեթեւ արդյունաբերության նախարարի սահմանված սոցիալ-տնտեսական զարգացման առաջադրանքն կատարվում է 105,6 տոկոսով: Կոմբինատի տնօրինությունը հույս է հայտնում, որ արտադրանքի ներկա ծավալները կպահպանվեն նաեւ հետագայում:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ
Մեր սեփ. թղթակից, Վանաձոր

Մրցույթ էլեկտրաէներգիայի խնայողների համար

Էլեկտրաէներգիայի սուր պակասի պատճառով Հայաստանի կառավարությունը որոշում է ընդունել ոչ պետական ձեռնարկություններին էլեկտրաէներգիան մրցութային հիմունքներով բաշխելու մասին: Մրցույթին կարող են մասնակցել այն ձեռնարկությունները, որոնք գյուղատնտեսական հումք են արտադրում ու մշակում, ինչպես նաեւ ծառայություններ են մատուցում բնակչությանը: Մրցույթում առավելություն կստանան այն ձեռնարկությունները, որոնք կառաջարկեն շահույթի եւ սպառվող էլեկտրաէներգիայի խնայողության լավագույն հարաբերակցություն: Առավելություն կունենան այն ձեռնարկությունները, որոնք պետական պատվեր են կատարում, ինչպես նաեւ արտադրում են արտաքին շուկայում առավել մրցունակ ապրանքներ: Ստեղծված է հատուկ հանձնաժողով, որը պետք է մինչ ժամանակներս անցկացնի առաջին մրցույթը:

ՆՏ

Կիրակնօրյա դպրոց Կապանում

Կապան քաղաքում հոկտեմբերի 1-ից գործում է «Միհր» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության վճարովի կիրակնօրյա դպրոցի Կապանի մասնաճյուղը: Դպրոցում սովորում են 7-12 տարեկան 70 աշակերտ: Դպրոցն ուսուցանում է հայերեն, անգլերեն, ֆրանսերեն, պարսկերեն լեզուներ, հայ ժողովրդի պատմություն, արվեստի պատմություն, ժուռնալիստիկա: Ուսուցումը 5 տարով է: Դպրոցում դասավանդում են Կապանի շրջանի լավագույն ուսուցիչները: Կրթարանի տնօրենի տեղակալ Ս. Վազգյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ ուսուցման նպատակը բազմակողմանի զարգացած երեխաներ դաստիարակելն է: Դպրոցի հովանավորն է Կապանի շրջանի կարի գործարանը:

ՆՏ

Դրամի հաշվարկային նոր փոխարժեք

Հայաստանի Կենտրոնական բանկը սահմանեց օտարերկրյա տարադրամների նկատմամբ հայկական դրամի պաշտոնական նոր փոխարժեք: Այսպես, ամերիկյան 1 դոլարը կազմում է 21 դրամ:

Նոյեմբերի 22-ին դրամաշրջանառության մեջ դնելուց հետո սա պաշտոնական փոխարժեքի առաջին փոփոխումն է: Նախկինում այն կազմում էր ամերիկյան 1 դոլարի դիմաց 14,5 դրամ:

Դրա հետ մեկտեղ դրամաշրջանառության կարգավորման պետհանձնաժողովն ընդունեց որոշում, որն առեւտրային բանկերին թույլ է տալիս տարադրամը փոխանակել շուկայական փոխարժեքով: Այսպես, «Հայներարտբանկը» դեկտեմբերի 6-ին դոլար էր գնում 30 դրամով: Ինչպես այստեղ հայտնեցին Սնարկի թղթակցին, չնայած դոլարի վաճառքի համար սահմանված 31,50 դրամ փոխարժեքին, բանկը դոլար չի վաճառում:

Նույն օրը «սեւ շուկայում» ամերիկյան 1 դոլարի դիմաց տալիս էին 35-38 դրամ, ինչը նախորդ օրվանից 8-10 միավորով ավելի էր:

Սնարկ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՌԱՅԺՄ ՉԱՐԵՐԸ ԼՈՒԾԵՆՔ ՍՊԱՆԵԼՈ՞Վ

Շեքսպիրի դասական հերոսները, որոնցով այնքան հիանում ենք՝ Ռոմեոն, Համլետը, Օթելլոն, ի վերջո, մարդասպան են դառնում։ Մեզանից ոչ ոք արդեն վարժված չէ, որ ծանրակշռական մի պատճառ չի կարող համբերել կատարել։ Չինենք Դոն Կիխոտին. դաժանության մոլուցքն ու՞մ, երբ՝ ոչ այս գեղարվեստական տեսակն մեջ է արտահայտվում։ Պատճառ. ահա ինչի համար էր առողջ եկել այս անհավեր արդար մարդը, որն իրեն իր մեջ մեղքի նշույլ անգամ չէր տեսնում։ Նրա դեմ մեղավոր էին բոլորը, բայց ու՞մ համար էր նա սուր բարձրացնում. դարձյալ մեղավորների։ Իսկ ի՞նչ է լինելու հետո. առայժմ սպանենք, հետո տեսնենք։

digitised by A.R.A.R.@

ԻՆՉՊԻՍԻՆ ԿԼԻՆԻ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԻՍԿԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ռուսաստանը դառնում է համաշխարհային խաղախաղձանության մեջ որոշիչ դեր խաղացող երկրների թվին: Եղել է այն գերտերություն, թե ոչ, սակայն հետեւողությունը նրա հանդեպ գործնականում եղել է անկեղծ: Դաշնակցություն՝ թե Անտանտում, թե Արեւելքում: Եւ այսօր ողջ մոլորակը, բոլոր երկրներն առանց բացառության հետաքրքրությամբ հետեւում են ներքաղաքական պայքարի զարգացմանն այդ երկրում, ձգտելով ճշտել նախագծել, որ խորհրդարանային արտահերթ ընտրությունների արդյունքներից քիչ բան չի կախված ինչպես Ռուսաստանի ապագայի հարցում, այնպես էլ այն երկրների, ուր այն անմիջապես ազդում էր իր արտաքին քաղաքական ռազմավարությամբ: Այնպիսիների համար, ինչպիսին Հայաստանն է, Ռուսաստանի ներքաղաքական ուժերի դասավորության յուրաքանչյուր հավանական փոփոխություն հղի է նաեւ ուղիղ արձագանքներով մեր տնտեսության կենսագործունեության բոլոր բնագավառներում, ուստի որ հայ-ռուսական հարաբերությունները դարերի ընթացքում ունեցել են կենսականության բոլոր ձեւերի կողմից ընտրությունները Ռուսաստանում կարող են ունենալ բախտական որոշիչ նշանակություն նաեւ մեր երկրի ներքաղաքական կայունության հարցում:

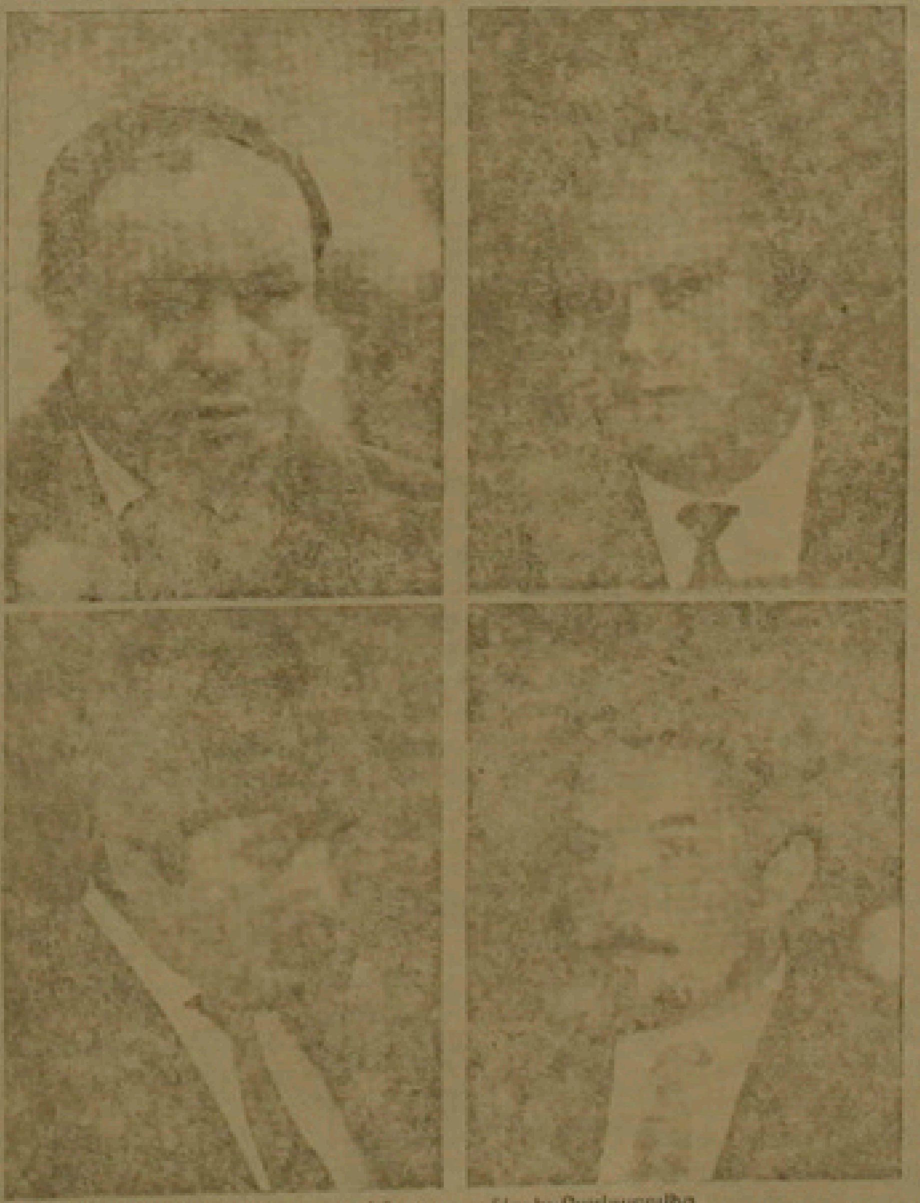

[illegible]

ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

1988-ի երկրաշարժի, նրա պատճառած վնասների եւ հետեւանքների վերացման մասին խոսելիս, բնականաբար, նախեւառաջ հիշատակվում է բնակարանային եւ այլ կարգի շինարարությունը: Գրեթե չի խոսվում հոգեւոր «շինարարության», աղետի գոտու հոգեւոր-մշակութային կյանքի, դրանում տիրող վիճակի մասին: Մինչդեռ դժվար է ասել, թե իրենց հեռահարությամբ դրանցից ո՞րն է ավելի կարեւոր: Համոզված եմ, ուշ թե շուտ, լավ թե վատ տները կկառուցվեն, շենքերը կվերականգնվեն, բայց հոգու այն կերտվածքը եւ բնավորության այն տեսակը, որ կար, ասենք, Գյումրիում՝ կորցնելու դեպքում կլ երբեք հնարավոր չի լինի վերականգնել, ոչ մի միջոց այլեւս չի փրկի: Դա տեղի չի ունենա միայն այն դեպքում, երբ բնականոն շարունակվի գեղարվեստական կյանքը:

Այս [illegible] 1988-ից հետո [illegible]

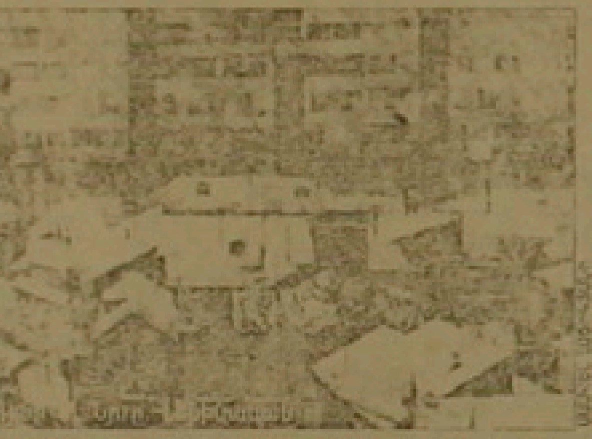

[illegible]

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

Ինքնանկար նավթավառով

[illegible]

«Մոսկվա» կինոթատրոնում փառատոն է՝ «Ազնավուրը կինոյում»

Շառլ Ազնավուրի հաղթարշավը կինոյում սկսվել է 1938 թ.-ից եւ շարունակվում է մինչեւ օրս (Քրիստիան Ժակ՝ «Մենք Աժիլից անհետացածները» 1938, Պոլ Բուժընա՝ «Իմ սերերը, իմ դիպաբախտությունները» 1992): Նա [illegible] է 6 տասնյակից ավելի ֆրանսիական, իտալական, մեծբրիտանական, գերմանական, բելգիական, ամերիկյան ֆիլմեր, որոնց մեջ բացառություն չեն եւ բազմասերիանոց հեռուստաֆիլմերը:

[illegible]

Փառատոնը կազմակերպել են [illegible]

Կինոփառատոնի ծրագիր. «Մոսկվա» կինոթատրոն
4-17-ը դեկտեմբերի, 1993 թ.

4-ին. ՓԱՌԱՏՈՆԻ ԲԱՑՈՒՄԸ	11-ին. Նեղուկների
Կրակել դաշնակահարի վրա	կերպարանափոխությունը
(1960) ռեժ. Ֆրանսուա Տրյուֆո	(1965) ռեժ. Պիեր Գրանյե-Դեֆեր
5-ին. Կրակել դաշնակահարի վրա	12-ին. Կարոլինա Շերի
6-ին. [illegible]	(1967) ռեժ. Ժան Օրել
(1959) ռեժ. Ժան-Պիեր Մոկի	13-ին. Գլխարկ կարողի
7-ին. [illegible]	տեսիլները
(1960) ռեժ. Անդրե Կայատ	(1982) ռեժ. Կլոդ Շաբրոլ
8-ին. Տաքսին դեպի Տոբրուկ	14-ին. Կախարդական սարը
(1960) ռեժ. Դենի դե լա Պատելյեր	(1982) ռեժ. Հանս Հայսենդորֆեր
9-ին. Ինչու Փարիզը	15-ին. Մենք Աժիլից անհետացածները
(1962) ռեժ. Դենի դե լա Պատելյեր	(1938) ռեժ. Քրիստիան Ժակ
10-ին. Հորացիոս 62	16-ին. Օրփեոսի կտակը
(1962) ռեժ. Անդրե Վերսինի	(1960) ռեժ. Ժան Կոկտո

Հայաստանի ազգային ֆիլմադարանը, Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանության մշակույթի բաժինը, Ֆրանսիայի արտգործնախարարությունը եւ Թուլուզի սինեմատեկը: [illegible]

[illegible]

Ռուսաստանը բանակցում է Եվրոպայի հետ

ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի դեկտեմբերի 8-10 ծրագրված Բրյուսելի այցը կլինի չափազանց հագեցված: Նախատեսված են հանդիպումներ Բելգիայի թագավոր Ալբերտ Երկրորդի եւ վարչապետ Ժան Լյուկ Դեհանի հետ: Բանակցությունների ընթացքում կստորագրվի համագործակցության պայմանագիր: Դեկտեմբերի 9-ին Ելցինը կհանդիպի ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Մանֆրեդ Վերների հետ: Նախատեսվում է, որ կքննարկվեն արեւելաեվրոպական երկրների ընդունելության հարցերը: Նույն օրը Ռուսաստանի նախագահը կհանդիպի Եվրոպական միության անդամ երկրների ղեկավարների հետ: Կքննարկվի Ռուսաստանի եւ Եվրամիության համագործակցության երկար սպասված համաձայնագիրը, որի ընդունումը Ռուսաստանի համար կդյուրացնի եվրոպական շուկա դուրս գալը, ինչպես նաեւ առարկայական կդարձնի Եվրոպական միություն ընդունվելու հեռանկարը: Մեկնաբանելով այս գործընթացը, Եվրոպական համագործակցության հանձնաժողովի նախագահ Հենինգ Քրիստոֆերսենը նշեց, որ տնտեսական միավորման հեռանկարները կախված են ռուսական բարեփոխումների ընթացքից եւ սեփական օրենսդրության՝ միջազգային ստանդարտներին համապատասխանությունից: Նախատեսված են Ելցինի հանդիպումները ԳՖՀ-ի, Ֆրանսիայի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Իտալիայի ղեկավարների հետ: Դեկտեմբերի 10-ի առավոտյան Ռուսաստանի նախագահը կվերադառնա Մոսկվա:

Սնարկ

ԱՄՆ-ը ձգտում է մերձավորարեւելյան խաղաղության

Իսրայելցի վերաբնակները Արեւմտյան ափում բողոքի ցույց կազմակերպեցին, երբ երկրորդ իսրայելցին մահացավ պաղեստինցիների ճանապարհային հարձակման հետեւանքով: Գազայի հատվածում իսրայելական զորքերը վերահսկում են իրավիճակը, փորձելով մեղմել լարվածությունը: Միեւնույն ժամանակ Ռաբինը հայտարարեց, թե հավանաբար իսրայելական զորքերը դուրս չեն գա Երիխովից եւ Գազայից մինչեւ դեկտեմբերի 13-ը: Իսկ ԱՄՆ նախագահ Քլինթոնը նախատեսում է հաջորդ ամիս հանդիպել Սիրիայի նախագահ Ասադին, հուսալով մեղմել կեցից առաջ մերձավորարեւելյան խաղաղության բանակցությունները: Այդ առնչությամբ մեկնաբանելու այցելություն է կատարելու նաեւ պետքարտուղար Քրիստոֆերը, որը կփորձի Իսրայելից զիջումներ պահանջել Սիրիայի հետ համաձայնության հասնելու համար:

Նիժնեվարտովսկը պատրաստ է գործադուլի

Սիբիրի խոշորագույն նավթարդյունաբերող միավորումներից մեկը՝ Նիժնեվարտովսկինը, պաշտոնապես նախազգուշացրել է վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինին եւ վառելիքի ու էներգետիկայի նախարար Յուրի Շաֆրանիկին սպասվող գործադուլի մասին: Նման հայտարարության հիմք է կառավարության որոշումը, որով չեղյալ է հայտարարվում ներմուծների 40 տոկոսը նավթագործներին թողնելու նախկին հրամանը: Այժմ նավթարդյունաբերող գործարանները պետությանը պարտք են 106 մլրդ ռուբլի, սակայն նավթագործներն արդեն 4-րդ ամիսն է աշխատավարձ չեն ստանում:

Սնարկ

Լենինին կթաղի Պետական դուման

«Լենինի աճյունի թաղման վերաբերյալ որոշում պետք է ընդունի Պետական դուման»: Այս կարծիքին է Պետերբուրգի քաղաքապետ Անատոլի Սոբչակը: Նրա կարծիքով, այս արարողության առիթ կարող է լինել հեղափոխության առաջնորդի մահվան 70-ամյակը, որը կլրանա գալիք տարվա հունվարին: Թաղման տեղը կարող է լինել կամ Սիմբիրսկը (Ուլյանովսկ), կամ Պետերբուրգը: «Կարեւորն այն է, որ Ռուսաստանի կենտրոնում անթաղ մարմին դրված չլինի», հայտարարեց Ա. Սոբչակը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ:

Սնարկ

digitised by A.R.A.R.@

Թուրքիան մեղադրում է Հունաստանին

Թուրքիայի նախկին վարչապետ, ժողովրդավարական ձախ կուսակցության ղեկավար Բյուլենտ Էջեւիթը դեկտեմբերի 1-ին հայտարարեց, թե Հունաստանը բացահայտորեն աջակցում է Քրդստանի բանվորական կուսակցությանը (PKK) եւ հետեւաբար «արժանացել է ահաբեկչության երկիր» որակմանը: Էջեւիթը հայտնեց, որ Թուրքիան մերժել է PKK-ի դեմ միջոցներ ձեռք առնելու բոլոր կոչերը: «Հունաստանը բացահայտ եւ պաշտոնական կերպով աջակցում է մի կազմակերպության, որը ըստ եվրոպական երկրների կողմից ճանաչվել է որպես ահաբեկչական»: Նա նաեւ ընդգծեց, թե թուրք դիվանագետների դեմ մի շարք գործողությունների համար պատասխանատու Հայաստանի ազատագրական հայկական գաղտնի բանակ (ASALA) կազմակերպությունը եւ PKK-ն ապաստան են գտել Հարավային (հունական) Կիպրոսում: Մինչդեռ Հունաստանը նոյեմբերի 30-ին հայտարարեց, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ բանակցությունները ցույց են տալիս հակառակ կողմի մեծ շահագրգռությունը Ղարաբաղյան հակամարտության մեջ, քանի որ կովկասյան շրջանը մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Հունաստանի համար: BBC

ԱՊՀ-ից սեւ մետաղների արտահանումը մտահոգում է Թուրքիային

ԱՊՀ երկրներից Թուրքիա ներմուծվող սեւ մետաղները վաճառվում են այդ երկրի ներքին շուկայում գործող գներից 25-50 տոկոսով էժան, հաղորդում է «Մետալ բուլետին» հանդեսը: Թուրքիայի մետաղագործական գործարանները կառավարությանը խնդրել են իրենց պաշտպանել ներմուծվող էժան արտադրանքից: Բայց առայժմ հայտնի չէ, թե դա ինչպես կարելի է անել, քանի որ մետաղի մեծ մասը երկիր է բերվում առանց գրանցման փաստաթղթերի, եւ վստահություն չկա, թե կառավարությունը նույնիսկ լիակատար տվյալներ ունի ԱՊՀ երկրներից սեւ մետաղների ներմուծման մասին: Ներմուծման խնդիրը կտրուկ սրվեց անցյալ տարվանից, երբ Թուրքիայում ղադարեցին բույսերի հարեւան երկրներից ապրանքների ներբերումը: Պողպատի գլանվածքի մեծ մասը ԱՊՀ երկրներից Թուրքիա է մուտք գործում ոչ պաշտոնական ուղիներով եւ միջնորդական ֆիրմաների ջանքերով, որոնք մասնագիտանում են առեւտրական գործունեության այլ բնագավառներում: Թեեւ նման ներմուծման դեպքում մեծ մասամբ բացակայում է տեխնիկական փորձարկումների վկայագիրը եւ որակի երաշխավորման փաստաթուղթ չկա, գտնվում են բազմաթիվ գնորդներ, որոնց հրապուրում է մետաղի ցածր գինը: Նշվում է, որ այդ երկրում հարթ գլանվածքի արտադրության միակ գործարանը կորցնում է հաճախորդներին: Սակայն խնդրի սրությունը փոքրինչ մեղմանում է այն պատճառով, որ հիշյալ գործարանի կարողությունները անբավարար են ներքին շուկայի կարիքների լիակատար բավարարման համար:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ

Մեղադրանք նախկին սահմանապահներին

Բեռլինի դատարանի դատախազությունը նախկին ԳԴՀ 6 զորահրամանատարների, որոնք ղեկավարել են սահմանապահ զորքերը, մեղադրանք են ներկայացրել: Այս մասին հայտարարեց արդարադատության նախարարության վարչությունը: Նրանք մեղադրվում են ներքին գերմանական սահմանի միջով ԳԴՀ-ից Արեւմտյան Գերմանիա սահմանախախտների սպանության մեջ: Մեղադրվողների թվում են նախկին ԳԴՀ սահմանապահ զորքերի հրամանատար Կլաուս Դիտեր Բաումգարտենը եւ այլ պաշտոնաթող գեներալներ: Ինչպես նշվում է մեղադրական եզրակացության մեջ, նրանց հրամանների հիման վրա է ամրապնդվել ԳԴՀ սահմանային ռեժիմը: Համաձայն արդարադատության վարչության հաղորդման, ԳԴՀ սահմանապահ զորքերի նախկին գեներալների դատական պրոցեսի բացման օրը դեռեւս չի հայտարարվել: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ

ԶՈՐԿԱԵՖԸ ԳԼԽԱՎՈՐՈՒՄ Է ՌՄԲԱՐԿՈՒՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿԸ

Եվրոպական երկրների ազգային առաջնություններում

Ֆրանսիայի առաջնություն
19-րդ մրցափուլ

«Պարի Ս. Ժ.»-«Սենտ Էտիեն»	1:0
«Լենս»-«Բորդո»	1:0
«Մեց»-«Մոնակո»	1:1
«Օսեր»-«Լիլ»	5:0
«Ստրասբուրգ»-«Մոնպելիե»	2:1
«Լիոն»-«Ստրասբուրգ»	2:1
«Հավր»-«Նանտ»	0:0
«Կանն»-«Թուլուզ»	2:1
«Անժեր»-«Կաեն»	2:0
«Մարտիգ»-«Մարսել»	0:3

2 գոլի հեղինակ է «Մոնպելիեի» առաջ Միշել Տեր-Զաքարյանը:

«Պարի Սեն-Ժերմենը» բուլղարացի 3 ֆուտբոլիստների Ռայի, Վալդոյի եւ Ռիկարդոյի շնորհիվ տուն է տալիս առաջնությունում եւ արդեն զգալիորեն առաջ է անցել մրցակիցներից: «Սենտ Էտիենի» հետ խաղում ճիշտ է Ռայը բաց խողեց եւ 81-րդ րոպեին փոխարինվեց, ստանալով ամենացածր գնահատականը (4), սակայն «Սեն Ժերմենը» վերջին րոպեին կարողացավ գրավել մրցակցի դարպասը եւ հերթական հաղթանակը տոնել:

Ռմբարկուների ցուցակը շարունակում է գլխավորել մեր հայրենակից Յուրի Ջորկաեֆը, որը «Մեցի» հետ խաղում էլ դարձավ իր թիմի միակ գոլի հեղինակը եւ մեկ միավոր պարգեւեց «Մոնակոյին»:

Ջորկաեֆը խփել է 11 գնդակ եւ մեկ գոլային փոխանցում կատարել:

11 գոլի հեղինակ է նաեւ Ուեդյեն («Նանտ»):

4 գնդակ է խփել Էրիկ Ասատուրյանը («Լիլ»):

«Մոնակոյից» 7 միավորի արժանացել են 3 ֆուտբոլիստներ Պետիտը, Ջիֆոն եւ Ջորկաեֆը: Դա թիմի բարձր գնահատականն է:

Եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթակիր եւ Ֆրանսիայի չեմպիոն Մարսելի «Օլիմպիկը» կարծես ճռճռում չի: Նախորդ մրցափուլում անփառունակ պարտվել էր 0:3 հաշվով զիջելով «Օսերին», վերջինում նույն հաշվով հաղթեց «Մարտիգին», այն էլ արտագնա խաղում: «Մարսելի» կազմում այս անգամ բացակայում էր Ալեն Պողոսյանը:

Չնայած «Մոնպելիեն» 1:2 հաշվով զիջեց «Ստրասբուրգին», սակայն թիմի առաջ Միշել Տեր-Զաքարյանը բարձր գնահատական ստացած 4 ֆուտբոլիստներից մեկն էր (7): «Լիլի» հարձակվող Ասատուրյանը վերջին խաղում արժանացավ 6 միավորի: Դա էլ տվյալ խաղում թիմի ամենաբարձր գնահատականն է, որը զիջել էր 0:5 հաշվով:

«Կաենի» հայազգի 2 ֆուտբոլիստներից միայն Պատրիկ Պեշտրյանը խաղաց, այն էլ փոխարինման դուրս եկավ 57-րդ րոպեին:

«Լիոնի» բոլոր խաղերին մասնակցում է վերջերս հրավիրված բուլղարացի Մարչևը: «Ստրասբուրգի» հետ խաղում կենտրոնական պաշտպանն արժանացավ 6 գնահատականի:

Ֆրանսիայի առաջնության աղյուսակը 19 մրցափուլից հետո

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Սեն Ժերմեն	29	19	12	5	2	25-10
2. Բորդո	25	19	10	5	4	25-13
3. Մոնակո	23	19	8	7	4	31-19
4. Մարսել	23	18	9	5	4	21-15
5. Օսեր	22	19	9	4	6	28-15
6. Նանտ	21	19	6	9	4	16-12
7. Կանն	21	19	7	7	5	22-22
8. Մոնպելիե	20	18	7	6	5	22-18
9. Ստրասբուրգ	20	19	5	10	4	23-20
10. Ստրասբուրգ	19	19	5	9	5	20-19
11. Լիոն	18	19	7	4	8	19-23
12. Սենտ Էտիեն	17	19	5	7	7	17-16
13. Մեց	17	19	5	7	7	17-18
14. Լենս	17	19	4	9	6	16-17
15. Մարտիգ	16	19	4	8	7	21-29
16. Լիլ	15	19	3	9	7	19-27
17. Հավր	15	19	2	11	6	12-20
18. Կաեն	15	19	6	3	10	13-29
19. Թուլուզ	13	19	2	9	8	12-25
20. Անժեր	13	19	3	6	10	17-29

ԱՐԱՄ ԲՈՅԱՃՅԱՆ
Փարիզ

Գերմանիա

18-րդ մրցափուլ

«Ֆրանկֆուրտ»-«Գլադբախ»	0:3
«Կայզերսլաուտերն»-«Քյոլն»	3:0
«Նյուրնբերգ»-«Համբուրգ»	0:1
«Կարլսրուե»-«Դորտմունդ»	3:3
«Շալկե-04»-«Վատտենշայդ-09»	4:1
«Ֆրայբուրգ»-«Բավարիա»	3:1
«Լեվերկուզեն»-«Դույսբուրգ»	2:1
«Դինամո»-«Լայպցիգ»	1:0
«Շտուտգարտ»-«Վերդեր»	0:0

	Մ	Խ
1. Ֆրանկֆուրտ	24	18
2. Կայզերսլաուտերն	23	18
3. Լեվերկուզեն	23	18
4. Բավարիա	22	18
5. Համբուրգ	22	18
6. Դույսբուրգ	22	18

Ավստրիա

20-րդ մրցափուլ

«Մյոդլինգ»-«Ֆորվերտս»	0:5
«Ռապիդ»-«Ստուրմ Գրաց»[?] «Ռապիդ»-«Սալցբուրգ»	0:0
«Զալցբուրգ»-«Ինսբրուկ»	0:0
«Պյոլտեն»-«Աուստրիա»	2:3
«Ադմիրա Վակկեր»-«Շտուրմ Գ.»	1:1

	Մ	Խ
1. Աուստրիա	30	20
2. Զալցբուրգ	28	20
3. Ադմիրա Վակկեր	26	20
4. Ինսբրուկ	25	20
5. Ռապիդ	18	20

Բելգիա

15-րդ մրցափուլ

«Գանտուաշ»-«Լոմել»	1:0
«Բրյուգե»-«Լիերս»	4:2
«Գենկ»-«Բեվերեն»	2:0
«Սերաինգ»-«Ֆկ Բրյուգե»	1:1
«Լիեժ»-«Էկերեն»	0:0
«Վարեգեմ»-«Շառլերուա»	2:1
«Անտվերպեն»-«Ստանդարտ»	1:1
«Մոլենբեեկ»-«Մալին»	0:2
«Օստենդե»-«Անդերլեխտ»	1:3

	Մ	Խ
1. Անդերլեխտ	26	15
2. ՖԿ Բրյուգե	22	15
3. Սերաինգ	19	15
4. Շառլերուա	18	15
5. Անտվերպեն	18	15

Իտալիա

11-րդ մրցափուլ

«Պարմա»-«Յուվենտուս»	2:0
«Ինտեր»-«Միլան»	1:2
«Սամպդորիա»-«Կալյարի»	1:2
«Նապոլի»-«Լացիո»	1:2
«Տորինո»-«Ռեջիանա»	2:0
«Կրեմոնեզե»-«Լեչե»	2:1
«Ռոմա»-«Ֆոջա»	0:0
«Ատալանտա»-«Պյաչենցա»	0:0
«Ուդինեզե»-«Ջենոա»	0:4

	Մ	Խ
1. Միլան	16	11
2. Պարմա	16	11
3. Յուվենտուս	15	11
4. Սամպդորիա	15	11
5. Ինտեր	14	11
6. Կրեմոնեզե	13	11
7. Լացիո	13	11
8. Տորինո	12	11
9. Նապոլի	12	11
10. Կալյարի	12	11
11. Ֆոջա	10	11
12. Ռոմա	10	11
13. Պյաչենցա	9	11
14. Ջենոա	8	11
15. Ատալանտա	7	11
16. Ուդինեզե	6	11
17. Լեչե	4	11

Շոտլանդիա

19-րդ մրցափուլ

«Աբերդին»-«Հիբերնիեն»	4:0
«Պարտիկ Թ.»-«Գլ. Ռեյնջերս»	1:1
«Սելտիկ»-«Ռայթ Ռովերս»	2:0
«Ջոնսթոն»-«Կիլմառնոկ»	0:1

	Մ	Խ
1. Աբերդին	23	19
2. Մոթերվել	23	19
3. Գլազգո Ռեյնջերս	23	19
4. Սելտիկ	21	19

Իսպանիա

13-րդ մրցափուլ

«Տեներիֆե»-«Օսասունա»	1:0
«Լերիդա»-«Սարագոսա»	0:1
«Ռասինգ»-«Վալյադոլիդ»	5:1
«Ռայո Վալեկ.»-«Բարսելոնա»	2:4
«Ատլետիկո» (Մ)-«Դեպորտիվո»	0:1
«Լոգրոնես»-«Ալբասետե»	2:2
«Վալենսիա»-«Ռեալ» (Ս)	0:0
«Սելտա Վիգո»-«Սեւիլիա»	2:1
«Խիխոն»-«Ռեալ» (Մ)	2:1

	Մ	Խ
1. Բարսելոնա	18	13
2. Դեպորտիվո	18	13
3. Ատլետիկո (Բ)	17	13
4. Վալենսիա	17	13
5. Սեւիլիա	16	13
6. Ռեալ (Մադրիդ)	16	13
7. Խիխոն	16	13

Շվեյցարիա

19-րդ մրցափուլ

«Սիոն»-«Սերվետ»	1:1
«Գրասհոպերս»-«Յանգ Բոյս»	3:3
«Քսամաքս»-«Աարաու»	3:0
«Լյուցերն»-«Իվերդոն»	2:0
«Լոզան»-«Ցյուրիխ»	0:0
«Լուգանո»-«Կրիենս»	0:0

	Մ	Խ
1. Գրասհոպերս	26	19
2. Սիոն	24	19
3. Յանգ Բոյս	22	19
4. Լոզան	21	19
5. Սերվետ	20	19

Հոլանդիա

15-րդ մրցափուլ

«Ուիլլեմ»-«Հեերենվեեն»	1:1
«Ռոդա»-«Վոլենդամ»[?] «Ռոդա»-«Վենլո»	0:0
«Այաքս»-«Գոու Էհեդ Իգլզ»	4:0
«Էյնդհովեն»-«Ֆեյենորդ»	1:3
«Ուտրեխտ»-«Տվենտե»	1:0

	Մ	Խ
1. Ֆեյենորդ	27	15
2. Այաքս	26	15
3. Վիտեզ	20	15
4. Էյնդհովեն	19	15
5. Ռոդա	19	15

Պորտուգալիա

11-րդ մրցափուլ

«Բեյրա Մար»-«Ամադորա»	0:1
«Բենֆիկա»-«Ռիվ Ավե»[?] «Բենֆիկա»-«Ռիլենենսե»	3:0
«Բոավիշտա»-«Վիտորիա»[?] «Բոավիշտա»-«Վիսենտե»	1:2
«Մարիտիմո»-«Ֆամալիկաո»[?] «Մարիտիմո»-«Մեսուրտա»	0:0
«Ֆամալիկաո»-«Սալգեյրոս»	1:0
«Բրագա»-«Պասոս Ֆերեյրա»	0:0
«Ֆարենսե»-«Գիմարաես»	0:1

	Մ	Խ
1. Բենֆիկա	17	11
2. Բոավիշտա	15	11
3. Սպորտինգ	15	11
4. Պորտո	15	11
5. Գիմարաես	13	11
6. Մարիտիմո	13	11

Մարզիչների հույս

Իտալական մամուլի քննելից ննկը Մարդինի «Աջաքսինան» հայտնի է նաեւ իր մարզիչների արագ փոխարինմամբ: Նախորդ Ջիջի «Աստլեմայի» նախագահության 6 տարիների ընթացքում փոխվել է 14 մարզիչ: Չիգը հայտարարեց, որ նոր մարզիչը Էմիլիո Կոլոզը, որն այս տարվա 3-րդ մարզիչն է, հաստատուն կմնա, մինչ է, որ «Աստլեթիկոյի» մեծ ներազդությունը մինչեւ գալիք հունիս:

Պելեն նորից ուզում է ամուսնանալ

53-ամյա ֆուտբոլի արքա Պելեն հայտարարեց, որ նորից ուզում է ամուսնանալ (3-րդ անգամ): Այս անգամ նրա ընտրյալը բրազիլացի մի հոգեբույժ է:

Պրոֆեսիոնալ թիմեր

Մինչեւ վերջերս Սաուդյան Արաբիայի ֆուտբոլը սիրողական էր: Այս մեծահարուստ երկրի ղեկավարները, որի հավաքականը վերջերս նույնպես եկավ աշխարհի առաջնության ավարտական փուլ ընտրական մրցաշարերում եւ ԱՄՆ-ի ուղեգիր ձեռք բերեց, արդարացրին այդ սպասելիքները եւ այժմ այն կլինի պրոֆեսիոնալ:

Ստեղծվել են «Ա» եւ «Բ» դիվիզիոններ: «Ա» խմբում ընդգրկված թիմերից յուրաքանչյուրը, որոնց 1-ին օգնություն պետությունից կստանա մեկ միլիոն դոլլար, իսկ «Բ» խմբի թիմերին կտրվի 500 հազարական դոլլար:

Ամերիկացիների անտարբերությունը

Մինչ հոլանդական գերակշռող մեծամասնությունը հետաքրքրվում եւ անհամբերությամբ սպասում է ԱՄՆ-ում գալիք ամառը կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնությանը, մի հարցման պարզվել է, որ ամերիկացիների միայն 13 տոկոսը գիտի, որ աշխարհի առաջնությունը կայանալու է իրենց երկրում (ԱՄՆ): Հարցման ենթարկվածների 50 տոկոսը հայտնել են, որ հետաքրքրությամբ չեն դիտի առաջնության խաղերը, իսկ 62 տոկոսը խաղացուցակ գնալու ոչ մի մտադրություն չունեն:

«Արարատը» ԱՊՀ չեմպիոնների մրցաշարում

Եկող տարվա հունվարի 28-ից փետրվարի 5-ը Մոսկվայում կանցկացվի ֆուտբոլի ԱՊՀ-ի երկրների չեմպիոնների մրցաշարը: Այս մրցաշարին, որն անցկացվում է երկրորդ անգամ եւ խոստանում է լինել ավանդական, մասնակցելու իրավունք ունեն նախկին ԽՍՀՄ-ի ռեսպուբլիկաների հանրապետությունների չեմպիոնները:

Հայաստանը այդ մրցաշարում կներկայացնի այս տարվա հանրապետության չեմպիոն եւ գավաթակիր Երեւանի «Արարատը», որը հատանիւ նախորդ տարվա ներ դասից ուղիղ ՀԱՄՄ-ից հաջող նախընթաց կունենա:

Մրցաշարի պաշտոնական հյուրերի թվում է նաեւ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Նիկոլայ Ղազարյանը:

ԱՇՈՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Էջը պատրաստել է ԱՐՓԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՐԺԵԼՔՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

[illegible]

Նոր օրենքով զենք գնելը դժվարանում է

[illegible]

Իտալական ներդրումներ Ռուսաստանում

Երեկ, դեկտեմբերի 6-ին, Ռուսաստանի արտաքին տնտեսական կապերի նախարար Օլեգ Դավիդովը հայտնեց, որ [illegible] 2 մլրդ. դոլլարի վարկի տրամադրման հարցը, որը կապահովի գազարդյունաբերության արդիականացումը: [illegible] Ռուսաստան [illegible] արդեն մշակված են մոտ 50 ծրագրեր, որոնք վերաբերում են էներգետիկայի, ավտոարդյունաբերության և գյուղատնտեսության համատեղ զարգացման ծրագրեր. Սնար

ՍԱԿ-ի և Միջազգային առևտրի պալատի համաձայնագիր

[illegible]

[illegible]

«Քաղցրավենիք» խանգարում է շաքարի արդյունաբերությանը

[illegible] Սնար

Ռուսական բանակում աճում է [illegible] թիվը

[illegible] Սնար

ՆՈՅ

«ՆՈՅ» ԲԱՆԿԸ

[illegible] 3-6 ԱՄՍՈՎ [illegible]

[illegible] 1993 թ [illegible]

1 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 15 %

3 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 45 %

6 ԱՄՍՎԱ ՀԱՄԱՐ 100 %

[illegible]

ԱՄՍԱԿԱՆ 5 %

[illegible]

ԲԵՅՐՈՒԹԻ «ՄԱՐԳԱՐԻՏԱՍ» ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ-ԲԵՅՐՈՒԹ

ՉՎԵՐԹՈՎ ԵՎ ՀԱԿԱՌԱԿԸ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

[illegible] 7 ՕՐԻՆ

[illegible]

ՏԷՅՅԻՏ-Ի ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ՏՈՒՐԻԶՄԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Սիրելի հայրենակիցներ. Ձեզ տրված է հնարավորություն [illegible] 1994 թ.

ԵՐԵՎԱՆ-ՊԼՈՎԴԻՎ-ԵՐԵՎԱՆ [illegible] դեկտեմբերի 14-ին և 28-ին:

Ցանկացողները կարող են դիմել հետևյալ հասցեով.

Երևան, «Երևանի» [illegible] 22, 27, 28, 41, [illegible] 56-04-80, 56-06-35, 58-76-26 և 58-06-69

[illegible]